

नीति तथा कार्यक्रम

२०७९

आमाछोदिङ्मो गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
गोल्जुङ्बेसी, रसुवा

आमाछोदिङमो गाँउपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम

२०७९

गाँउसभाका सदस्य ज्यूहरु

एवम् सम्पूर्ण आमन्त्रित महानुभावहरु

नेपालको संविधानको मर्म र भावना अनुरूप स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न “कृषि, पर्यटन, उर्जा र पूर्वाधार समृद्ध आमाछोदिङमो निर्माणको मूल आधार” भन्ने नारालाई हृदयमा राख्दै गाँउपालिकामा विद्यमान रहेका विविध स्रोतहरुको उच्चतम परिचालन गर्नका लागि हामी आमाछोदिङमो गाँउपालिकाको बाह्रौँ गाँउ सभामा उपस्थित भएका छौँ । आमाछोदिङमो गाँउपालिकाको दोस्रो कार्यकालको पहिलो गाँउसभामा आर्थिक वर्ष २०७९।८० को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा म अत्यन्तै हर्षित छु । यस अवसरमा म नेपालको संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको लागि आफ्नो प्राणको आहुति दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु ।

सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु

आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दा मैले नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम २०७९, चालु पन्द्रौँ योजना, दीगो विकास लक्ष्य, गाँउपालिका भित्र रहेका विभिन्न विषयगत समिति, राजस्व परामर्श समिति, वडा कार्यसमिति, कार्यपालिका सदस्य तथा गाँउसभा सदस्य ज्यूहरुको सुझाव, स्थानिय स्तरमा क्रियाशिल विभिन्न राजनितिक दल, संघ/ संस्था, कर्मचारी तथा यस आमाछोदिङमो गाँउपालिकाका आमाबुबा दाजुभाई दिदीबहिनीहरुबाट प्राप्त रचनात्मक सुझाव, माग तथा आवश्यकतालाई विशेष ध्यान दिएको छु । आगामी आर्थिक वर्ष देखि जनताका असिमित चाहाना तथा आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न गुर्योजना तयार गरी योजना तथा कार्यक्रमहरु छनौट मार्फत दीगो विकासमा जोड दिने गरी नीति तथा कार्यक्रम तयार गरेको छु ।

क्षेत्रगत नीति

१. आर्थिक विकास

आर्थिक विकासको आधारको रूपमा कृषि, पशुपालन र पर्यटन पुर्वाधारको विकास गरी ग्रामिण व्यावसायिक क्षेत्रमा लगानी मैत्री वातावरण सृजना गर्ने र घरेलु तथा साना उद्योग क्षेत्रको सुदृढीकरण गर्दै उत्पादन वृद्धि र रोजगारी सृजना गरी गरिबी निवारण गर्नमा विशेष जोड दिइनेछ ।

क. कृषि तथा पशुपालन

- कृषक समुह तथा कृषि सहकारी संस्था मार्फत कृषिविकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै कृषि उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ ।

- कृषकसँग सहकार्य गरी पशु विमामा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- व्यवसायिक कृषि गर्न चाहने युवाहरुको लागि गाउँपालिकाबाट आर्थिक सहायता उपलब्ध गराउने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- गाउँपालिकाका रैथाने बालिहरु कालो मुसुरोको दाल, रातो चामल, सिमी र आलु तथा च्याउको उत्पादनमा वृद्धि, भण्डारण र बजारिकरणको लागि आवश्यक प्रबन्ध मिलाइनेछ ।
- पशुपालन व्यवसायलाई व्यवसायिकरण गरी आयमुलक तथा सम्मानित पेशाकोरूपमा विकास गरी पशुजन्य पदार्थको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि ल्याइनेछ ।
- कृषकहरुको सीप, क्षमता र दक्षता वृद्धि गर्न तालिम कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- कृषि पकेट क्षेत्रको विकास गर्दै लगिनेछ ।
- पशुशुल् सुधार तथा गोठ सुधार तथा पशु स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
- रासायनिक मल तथा विषादीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्दै प्राङ्गारिक तथा जैविक मल र जैविक विषादीको प्रयोगलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- कृषि उत्पादनको उचित भण्डारण गर्नको लागि शीत भण्डारण गृह निर्माणका लागि संघिय तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रको कृषि तथा पशुपालनमा कुन वडामा के कस्तो सम्भावना रहेको छ भन्ने पहिचान गर्नका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका कृषकहरुले पालन गरेको पशुहरुलाई समयमै विभिन्न रोग विरुद्धको खोप अभियानकै रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- सहकारी मार्फत लगानी प्राप्ति, उत्पादन वृद्धि र बजारीकरण गरी रोजगारी सृजना गर्नका लागि पालिका स्तरिय सहकारी भवनको निर्माण गरी सहकारीहरुलाई व्यवस्थित तरिकाले सञ्चालन गरिनेछ ।

ख. उद्योग बाणिज्य तथा आय आर्जन र रोजगारी

- साना तथा घरेलु उद्योगको विकास र विस्तारमा जोड दिइनेछ । युवा लघु उद्यमीहरुलाई सीप विकास तालिम लगायतका विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- आयआर्जन र रोजगारी वृद्धिका लागि लागत साझेदारीमा हुने गरी मागमा आधारित सीपमुलक तालिम, उत्पादन प्रवर्धन, क्षमता विकास जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- यस आर्थिक वर्ष देखि बजार अनुगमनकार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ग. पर्यटन विकास सम्बन्धी नीतिहरु

- पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गरी सोही अनुरूप दीर्घकालिन तथा दीगो रणनीति बनाइनेछ ।
- गतलाड बुद्धपार्क निर्माण कार्यको प्रारम्भिक चरण यस आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गरिनेछ ।
- तामाङ सम्पदा मार्गको व्यापक प्रचारप्रसार गरि आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटनको वृद्धि गरि नागरिकहरुको आयआर्जनमा वृद्धि गर्नका लागि पर्यटन सम्भावता अध्ययन गरिनेछ ।

- गाउँपालिकाभित्र रहेका धार्मिक, साँस्कृतिक, पुरातात्विक पर्यटकीय स्थलहरूको प्रचारप्रसार एवं संरक्षण तथा सम्बर्धनमा जोड दिइनेछ ।
- होमस्टे व्यवसायलाई गाउँपालिकाको प्रमुख व्यवसायको रूपमा महत्व दिइनेछ । यस वर्षदेखि गाउँपालिकामा होम स्टे दर्ता गरि होमस्टे व्यवसायलाई थप व्यवस्थित बनाउन कानून निर्माण गरिनेछ
- साइजने भ्यालीलाई प्रचार प्रसार गरी पर्यटकीय क्षेत्र बनाउन नेपाल पर्यटन बोर्ड सँग सहकार्य गरिनेछ

घ. आन्तरिक आय र राजस्व सम्बन्धी नीतिहरू

- राजस्व सम्बन्धी अध्ययन तथा अवलोकन गरी राजस्व वृद्धि र व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- थप आय आर्जन हुने क्षेत्र तथा स्रोतको पहिचान गरि व्यवस्थित गर्दै लगिनेछ ।
- विभिन्न आयोजनाबाट प्रयोग गरिएका प्राकृतिक स्रोत र नदीजन्य पदार्थको कर उठाइनेछ । जलविद्युत आयोजनाहरूले ढुङ्गा गिट्टी बालुवाको प्रयोग गरेवापत बुझाउँदै आएका राजस्वहरूलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

२. सामाजिक विकास

क. शिक्षा युवा तथा खेलकुद

- शिक्षा क्षेत्रको बजेट गाउँपालिकाले तयार गरेको पञ्चवर्षीय शिक्षा योजना अनुरूप विनियोजन गर्ने नीति लिएको छ ।
- शिक्षामा प्रविधिको प्रयोग सुनिश्चितताका लागि माध्यमिक तहमा Smart कक्षाको स्थापना हुँदै गइरहेका छन् । यस कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- प्रारम्भिक बाल विकास केन्द्रहरूलाई व्यवस्थित ढंगले सञ्चालन गरी बाल विकास केन्द्र मार्फत कक्षा १ मा भर्ना हुने दरमा वृद्धि गर्नका लागि बालकक्षाहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ । आवश्यकता अनुसार बालविकास केन्द्रहरू थप गरिनेछ ।
- शिक्षकको कार्य सम्पादनलाई विद्यार्थीको सिकाई उपलब्धिसँग जोड्ने नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सामुदायिक सिकाइकेन्द्रहरूलाई व्यवस्थित तथा प्रभावकारी ढंगले सञ्चालन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणमा CC Camera को प्रयोग गरिनेछ ।
- शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्नका लागि निरीक्षण र अनुगमनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- आधारभुत र माध्यमिक तहका विद्यालयहरूको आफ्नै Web site निर्माण कार्य गरिनेछ ।
- सिकाइका लागि भय र दण्ड भन्दा पनि हौसला र पुरस्कारको नीतिलाई अवलम्बन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा घट्दै गइरहेको विद्यार्थी संख्यालाई क्रमश वृद्धि गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ
- विपदको कारण नियमित विद्यालयहरू नियमित सञ्चालन हुन नसक्ने अवस्थामा बैकल्पिक माध्यमबाट कक्षा सञ्चालन गरि शैक्षिक क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- उच्च शिक्षा अध्ययन गर्ने गरीब तथा जेहेन्दार विद्यार्थीको लागि गाउँपालिका अध्यक्ष छात्रवृत्ति कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।

- एक वडा एक खेलमैदान निर्माण गर्न संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ साथै खेलकुद क्षेत्रको विकासका लागि गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद प्रतियोगिताको आयोजना गरिनेछ ।
- राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड कार्यक्रम सञ्चालन गरि विद्यालयमा अध्ययनरत किशोरकिशोरीहरूको खेल प्रतिको प्रतिस्पर्धी क्षमता विकास र विस्तार गरिनेछ ।

ख. स्वास्थ्य

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा गाउँपालिकाको आफ्नै एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालनमा आउनेछ ।
- आर्थिक अवस्था कमजोर भएका व्यक्तिलाई मुटुरोग मृगौला क्यान्सर जस्ता जटिल रोग लागेको अवस्थामा आर्थिक सहायता उपलब्ध गराइने छ।
- स्वास्थ्य चौकीबाट निशुल्क रुपमा पाइने औषधिको संख्या र प्रकारलाई निरन्तरता दिदै वितरण प्रणालीलाई सुदृढ र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रका जनशक्ति र महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूको क्षमता विकास गर्न आवश्यक कार्यक्रमका साथै गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराउँदै आएको प्रोत्साहन खर्चलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- खोपकेन्द्र र गाँउघर क्लिनिकमा दिइने सेवालाई आवश्यकता अनुसार विकास र विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
- गाउँपालिकामा स्थापना भएको ल्याव सुविधालाई घुम्ती शिविर मार्फत टोल टोलमा सेवा पुऱ्याइनेछ ।
- किशोरीहरूलाई विद्यालयमा निशुल्क सेनिटरी प्याड वितरण गरिनेछ । एक विद्यालय एक नर्स कार्यक्रमको विस्तारका लागि प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- गर्भवति महिलाहरूको स्वास्थ्य परीक्षणको लागि अल्ट्रा साउण्ड सुविधा सहितको गर्भवति स्वास्थ्य परीक्षण घुम्ती शिविर सञ्चालन गरिनेछ ।
- गर्भवति महिला, नवजात शिशु तथा सुत्केरी आमाको स्वास्थ्य सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ग. सामाजिक सुरक्षा तथा लैंगिक समावेशीकरण

- आर्थिक अभावका कारण उपचार गर्न नसक्ने गरीब तथा विपन्न नागरिकलाई गाउँपालिकाबाट आर्थिक सहयोग प्रदान गरिनेछ ।
- सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंकिङ प्रणाली मार्फत अनिवार्य उपलब्ध गराउनु पर्ने व्यवस्थाबाट दुर्गम स्थानका जेष्ठ नागरिकलाई परेको असुविधालाई मध्य नजर राख्दै बैंकिङ पहुँचबाट टाढा रहेका वडाहरूमा भत्ता वितरण शिविर मार्फत बैंकिङ प्रणालीबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्ति, बाबु आमा नभएका बालबालिका, एकल महिला, अति विपन्न परिवारका महिलाहरूको आर्थिक विकासको लागि आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- जातिय भेदभाव छुवाछुत प्रथा तथा अन्य सामाजिक कुरितिरु हटाउन सामाजिक व्यवहार सुधारका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- दलित, जनजाती र महिलाहरूको जीवनस्तर सुधारका लागि लक्षित वर्ग आयआर्जन तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- लैंगिक हिंसा अन्त्य गर्न सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । सामाजिक विकासमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- बेरोजगारहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी रोजगारीको वातावरण सृजना गर्न प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग आवश्यक समन्वयमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

घ. खानेपानी तथा सरसफाई

- जलस्रोत तथा जलाधार गुरुयोजना तयार गरी जलको प्रयोगलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- शुद्ध खानेपानीको व्यवस्थाको लागि खानेपानी निर्माणका योजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- वस्तिहरूमा निर्माण भइसकेका नालि तथा ढलको आवश्यक मर्मत सम्भार गर्नुका साथै ढल निकासको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गतका पाँच वटै वडाको सम्पूर्ण घरहरूमा एक घर एक धाराको व्यवस्थाका लागि प्रदेश तथा संघ सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- खानेपानीको शुद्धता परीक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था गरिनेछ ।

ड. श्रम तथा रोजगार

- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका नागरिकहरूसँग भएको सीपलाई उच्चतम उपयोग गर्दै गाँउमै रोजगार सृजना गर्ने खालका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- स्वरोजगार सृजना गरि बेरोजगार युवालाई रोजगारी दिने संघ, संस्था, फर्म वा व्यक्तिलाई गाउँपालिका स्तरिय सम्मान कार्यक्रमको आयोजना गरिनेछ ।

गाँउसभाका सदस्य ज्युहरु,

अब म पुर्वाधार विकाससँग सम्बन्धित नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

३. पुर्वाधार विकास (सडक, पूल, सिंचाई, भवन, नाली तथा ढल, सञ्चार)

- आर्थिक वर्ष २०७९/८० देखि पालिका स्तरिय गौरवका योजनाहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने नीति लिइनेछ
- पालिका स्तरिय गौरवका सडकहरूमा नालि निर्माण तथा ढलान गरी सडकहरूको स्तरोन्नती गरी बाह्र महिना सडक सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाउन गाउँपालिका प्रदेश सरकार र संघीय सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- दुई वटा वडाहरू जोडने छोटो दुरीका सडकहरू च्यादोल गतलाड र ग्रे हाकुको ट्रयाक खोल्ने तथा गतलाड थाम्बुचेत र बाहुनडाँडा ग्रे सडकको स्तरोन्नती गरीनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका मुख्य बजार क्षेत्रको सडक ढलान गर्ने कार्य निरन्तरता दिइनेछ ।
- ट्रयाक खुलेका कृषि सडकको स्तरोन्नती गरी कृषकहरूले गरेका कृषि उत्पादनलाई बजार सम्म पुर्‍याउन संघीय तथा प्रदेश सरकारसँग साझेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वैकल्पिक उर्जाको विकास तथा प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।

- पुर्वाधार विकासमा सार्वजनिक निजि साझेदारीलाई प्रोत्साहित गर्दै लागत सहभागितामा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- भुकम्पबाट विस्थापित भएका घर परिवारको लागि एकिकृत वस्ति विकासका लागि राष्ट्रिय पुननिर्माण प्राधिकरण संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी एकीकृत वस्ति विकासको कामलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- साना सिंचाई तथा नालि निर्माणका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

- दीगो विकासको लक्ष्य अनुरूप वन तथा भुसंरक्षण, जलाधार संरक्षण, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण, जलवायु परिवर्तन अनुकूलित वातावरण संरक्षण र समायोजन तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।
- विपद व्यवस्थापनको पुर्व तयारीका लागि आवश्यक जनशक्ति र सामग्रीहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- वस्ति संरक्षणका लागि वृक्षारोपण तथा आवश्यक अन्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

५. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

- सेवा प्रवाहलाई सूचनामैत्री बनाइ सरलीकृत गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरु र निर्णयहरु पारदर्शी बनाउन वेबसाइटमा प्रविष्टि गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै क्विडितिय शासनको अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका भित्रका सबै सरकारी कार्यालयहरुमा उच्चगतिको इन्टरनेट सेवाको व्यवस्था गरिनेछ । गाउँपालिकाका मुख्य अभिलेखहरुलाई सफ्टवेयरमा राख्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- गाउँपालिका तथा गाउँपालिका भित्र रहेका सबै कार्यालय संघ संस्था तथा विद्यालयहरुले गरेका कामहरुको सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक परीक्षणका कार्यक्रमहरु अनिवार्य गर्नुपर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिकाले पारित गरेका ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिकाहरु स्थानिय राजपत्रमा प्रकाशित गरि गाउँपालिकाको एकिकृत कानुनि संगालो प्रकाशित गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तरगतका कर्मचारीको मनोबल अभिवृद्धिका लागि कर्मचारी प्रोत्साहन कार्यक्रम ल्याइनेछ ।

सदस्य ज्यूहरु,

यि नीति तथा कार्यक्रम लागु गरी कार्यान्वयन गर्नका लागि भ्रष्टारचारमा शुन्य सहनसीलता अपनाइनेछ । नीति तथा कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि संघ तथा प्रदेश सरकार, सम्बन्धित मन्त्रालय विभाग र कार्यालयहरूसँग समन्वय सहकार्य गरिनेछ । अन्त्यमा गाउँपालिकाको समग्र आर्थिक – सामाजिक विकासमा आ-आफ्नो क्षेत्रबाट भुमिका निर्वाह गर्नुहुने जनप्रतिनिधि साथीहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, राजनितिक दलका प्रतिनिधि, नागरिक समाज, बुद्धिजीवी, सञ्चारकर्मी तथा सम्पुर्ण गाउँवासीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद !

